

FA ČVUT, Ústav nauky o budovách 15118
Vedoucí práce: doc.Ing.arch. Boris Redčenkov
Asistent: Ing.arch. Vítězslav Danda

Autor práce: Bc. Daniela Pisingerová
Název diplomové práce: Pražské [dostupné] bydlení

OPONENTSKÝ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Zadání

Daniela Pisingerová se rozhodla věnovat se bydlení v Praze a jeho (ne)dostupnosti. K tématu přistoupila nejdřív obecně a teoreticky skrz pečlivou rešerši a analýzu, na základě toho si pak vytváří vlastní zadání. Jejím cílem je navrhnout obecní městské bydlení hypoteticky pro nově vzniklou Pražskou developerskou společnost a prozkoumat tím různé alternativní formy - jak sama píše, „architektonicky atraktivní, ekonomicky smysluplné, udržitelné a uživatelsky přitažlivé“. Tento její cíl vnímám jako klíč k pochopení a hodnocení její diplomové práce.

Analýza

V první teoretické části práce shrnuje stav obecní výstavby v Praze včetně jisté kritiky, představuje nové strategie a možné formy obecního bydlení, dotýká se souvisejících otázek tvorby města. Text má vnitřní logiku a úroveň, pracuje s odkazy i přesnými daty. Pouze škoda, že se drží jen v obecné rovině, k tématu by se hodilo přidat i konkrétní příklady např. zmíněných realizací ze zahraničí a jejich zhodnocení z praxe.

V druhé části práce si studentka vybírá konkrétní pozemek pro návrh u paty Libeňského mostu, věnuje se analýze širšího kontextu a konkrétní parcely, včetně stavebních záměrů v okolí. Mapky jsou zpracované pečlivě, jen se místy na úkor čisté grafiky trochu vytrácí jejich sdělení. Třetí část práce pak představuje vlastní návrh.

Urbanismus

Jak autorka uvádí, návrh vychází z dané situace, navazuje na místní linie, charakter a velikost hmot odvozuje od okolní zástavby. Formování působí logicky, ale přijde mi škoda, že akceptuje daný stav bez větší odvahy a ambice určité vztahy měnit a nějak zlepšovat. Nepřesvědčuje mě koncept věže v nároží ve vztahu k budoucí výstavbě na protilehlé straně mostu, rezignuje tím na možnost expandovat s linií výstavby až k mostu, vytvořit mu parter a tím podpořit koncepci jeho pomyslného zkrácení. A pokud zde nechává pruh na jinou další výstavbu, koncept věže se tím spíš oslabí. Návrh také odolává výzvě vypořádat se nějak s bariérou protipovodňové zdi, odřezávající parcelu od řeky, pouze ji doplňuje vyhlídkou v protažené ose promenády. Tato osa dělí pozemek na severní část, kde uvažuje školku a ačkoliv ji návrh dále neřeší, už jen naznačené objemy působí měřítkem přehnané a nepříjemně se lepí na záda sochařského ateliéru. V jižní části pozemku autorka umísťuje hlavní blok zástavby do tvaru U, jeho orientací a výškovým členěním se snaží posílit vazbu na řeku a podpořit výhledy. Objem hlavního bloku přejímá od sousední výstavby, což v této okrajové pozici u řeky vnímám jako diskutabilní, stejně jako zvolenou hustotu zástavby. Chápu to spíš jako snahu hypotetického záměru vytvořit alternativu k developerské výstavbě s podobným maximálním vytěžením pozemku. Na otevřené straně bloku návrh nechává původní starou budovu a na ni navazuje novou stavbou, ale není pro mě čitelný vztah k zachovanému domu a s tím správnost usazení a odstupů. Uprostřed bloku návrh vytváří veřejnou piazzetu a skrz pěší prostupy v úrovni parteru nechává blok přístupný ze všech stran, což je příjemné, jen zůstává trochu nejasné, jak zvolené směry navazují do okolí. V takto vymezeném hracím poli pak autorka dál rozehrává svou hru.

Architektura

Ve snaze o menší měřítko a diverzitu fasád dělí autorka blok na celkem 7 domů. Každý dům zahrnuje jinou formu bydlení, což se propisuje i v jejich pojetí. Barevnost i tvarování zdůrazňují nároží, krajní domy k řece uskakují. Tuto práci se členěním, důslednost a promyšlenou pestrost sice obecně cením, ale přestože autorčinu snahu o rozčlenění chápu, přijde mi v daném místě a kontextu přehnané a neadekvátní.

Hlavním motivem návrhu je nahrazení vnitrobloku skrz sdílený prostor v úrovni zvýšené platformy a střech domů. Propojení všech těchto ploch mezi sebou a s jádry domů je komplexní a důmyslně řešené, částečně i propsané do vnější podoby domů. Oceňuju zjevnou snahu o architektonickou rozmanitost, která vytváří různé působivé prostory, zákoutí a hezká místa (jako třeba převyšovaný průchod), i když výsledný celek na mě působí i přes snahu o provázanost fasád jako určitý slepenec, kde se toho děje skoro až příliš.

Dispozice a využití

Pro hlavní blok si autorka zvolila jednotný konstrukční systém 6x6m použitelný univerzálně pro parking i bytové jednotky pro určitou flexibilitu. V daném poli pak rozehrává pestrou škálu dispozic různých typů bytů i komerčních jednotek, kombinuje pavlačový, chodbový a schodišťový typ pro optimalizaci jader. Rezervy vnímám v rozvržení typů bytů po patrech, např opakující se 2KK ve věži bez ohledu na lepší výhledy nebo v terasovém domě.

Dispoziční řešení je nicméně dotažené a funkční a až na drobné výhrady ho cením kladně.

Jako přidaný bonus návrh přináší všelijaké sdílené prostory pro všechny obyvatele domu a umísťuje je podle využití anebo do hůř osvětlených prostor. Pestrá nabídka společného zázemí a teras působí sympaticky, otázkou je ale její rozsah a míra využití, reálná údržba a péče o společný prostor. V hypotetické rovině záměru to ale chápu jako snahu o motivaci ke sdílení a představení možných benefitů. Otázkou je také míra sdíleného prostoru na úkor soukromí, zejména u bytů v úrovni platformy. Návrh v tom působí místy naivně, respektive přehnaně. Asi nejslabší součástí je v tomto ohledu budova baugruppe, která se sice snaží o jistou velkorysost skrz oživení schodiště galerií a rozsahem společných teras, avšak nedává bytům žádné soukromí ani určité zázemí (např pro alternativní dopravu vzhledem k absenci parkingu).

Prezentace

Autorka svůj návrh představuje v logickém členění, s přehlednou grafikou, pečlivým zpracováním a v krásné vazbě, což rozhodně oceňuji, stejně jako rozsah odvedené práce. Výhradu mám však k vizualizacím, které sice na první pohled působí líbivě, neukazují však žádný kontext a umocňují tím dojem, že návrh může být kdekoliv.

Hodnocení

Tento dojem určité univerzálnosti návrhu souvisí se zvoleným záměrem a postupem. Nejde tu primárně o hledání adekvátní architektury pro dané místo s velmi specifickým kontextem a návrh proto ani nepovažuji za nejvhodnější řešení zástavby na tomto pozemku. Vnímám ho spíše jako katalog možných forem obecního bydlení, který se snaží prověřit maximální hustotu a přitom vytvořit kvalitní prostředí inspirující ke sdílení. Jde tu spíše o autonomní hru na vybrané téma, která se soustředí dovnitř svého hřiště bez větších přesahů. Z pohledu „dostupnosti“ odkazované v názvu práce zůstává otázkou ekonomika výstavby s takovým poměrem sdílených ploch. Autorka svoje teze z teoretické části aplikuje z mého pohledu místy až trochu rigidně, nicméně zároveň předkládá velmi rozsáhlou přehlídku řešení a forem a v tomto ohledu naplňuje svůj zvolený záměr. V rovině školní práce tak tento výsledek akceptuju a navrhuju hodnocení B.

V Praze dne 27.01. 2022

Ing.arch. Lenka Míková